

SPIS TREŚCI

Od autorów	9
Słowo wstępne	10

Rozdział I

Wprowadzenie do problematyki prawoznawstwa	11
1. Pojęcie nauki i klasyfikacja nauk	11
2. Nauki zajmujące się problematyką państwa i prawa	14
3. Metody badawcze stosowane w prawoznawstwie	16

CZĘŚĆ PIERWSZA – *Nauka o państwie*

Rozdział II

Teorie o pochodzeniu państwa	23
1. Poglądy średniowiecza	23
a) doktryna teologiczna	23
b) doktryna patriarchalna	24
c) doktryna patrymonialna	24
2. Poglądy czasów nowożytnych	25
a) teoria umowy społecznej	25
b) teorie podboju	26
c) teoria procesu rozwarstwienia klasowego	26
d) teoriesocjologiczne	28
e) teorie psychologiczne	29

Rozdział III

Podstawowe znaczenia terminu państwo	31
1. Państwo jako odpowiednio zorganizowana grupa społeczna	33
2. Państwo rozumiane jako aparat państwowy	35
3. Państwo jako podmiot prawa	35
4. Państwo jako jednostka geopolityczna	36
5. Państwo pojmowane jako pewien typ	37

Rozdział IV

Cechy państwa	38
1. Państwo jako organizacja polityczna	38
2. Państwo jako organizacja przymusowa	39

3. Państwo jako organizacja integrująca i rozstrzygająca konflikty społeczne	40
4. Państwo jako organizacja suwerenna	43
5. Państwo jako organizacja terytorialna	48
6. Państwo jako organizacja posiadająca odpowiednio zorganizowany aparat	49
Rozdział V	
Partie polityczne i grupy nacisku w mechanizmie funkcjonowania państwa	50
Rozdział VI	
Dwa sposoby ujmowania roli państwa w życiu społecznym	54
1. Koncepcja państwa liberalnego	54
2. Koncepcje interwencjonizmu państwowego	57
Rozdział VII	
Funkcje państwa	60
Rozdział VIII	
Typ i forma państwa	64
Rozdział IX	
Formy państwa	69
1. Formy państwa w okresie niewolnictwa	69
2. Formy państwa w epoce feudalnej	71
3. Formy państwa po rewolucjach burżuazyjno-demokratycznych	74
4. Państwo socjalistyczne	79
Rozdział X	
Charakterystyka aparatu państwowego	83
Rozdział XI	
Klasyfikacja organów państwowych	87
Rozdział XII	
Samorząd terytorialny	91
Rozdział XIII	
Koncepcja demokratycznego państwa prawnego	96
 CZĘŚĆ DRUGA – Nauka o prawie	
Rozdział XIV	
Prawo stanowione a inne systemy norm społecznych	107
Rozdział XV	
Norma prawna, jej właściwości i budowa	111
1. Spór o istotę prawa	111
2. Język prawny i prawniczy	113
3. Właściwości normy prawnej	114

4. Budowa normy prawnej	116
5. Koncepcje budowy normy prawnej	119
Rozdział XVI	
Przepisy prawne i ich podział	122
1. Właściwości przepisu prawnego	122
2. Podział przepisów prawnych	125
Rozdział XVII	
Budowa aktu normatywnego	130
Rozdział XVIII	
Stosunek prawny	133
1. Uwagi wprowadzające	133
2. Zdarzenia prawne	135
3. Elementy stosunku prawnego	136
I. podmioty stosunku prawnego	137
II. przedmiot stosunku prawnego	143
III. uprawnienia	145
IV. obowiązek	145
Rozdział XIX	
Źródła prawa	147
1. Próba określenia terminu źródło prawa	147
2. Formy działalności prawotwórczej	149
a) stanowienie prawa	149
b) prawotwórcza praktyka organów państwa	150
c) umowa	151
d) prawo zwyczajowe	151
e) nauka	152
Rozdział XX	
System źródeł prawa Rzeczypospolitej Polskiej	154
Rozdział XXI	
System prawa	161
1. Charakterystyka systemu prawa	161
2. Podziały prawa w ramach systemu	162
3. Prawo przedmiotowe i prawo podmiotowe	164
4. Prawo publiczne i prywatne	166
5. Gałęzie prawa	168
Rozdział XXII	
Wykładnia prawa	170
1. Podziały wykładni prawa ze względu na jej podmiot	172
2. Metody stosowane przy dokonywaniu wykładni prawa	175
3. Wyniki wykładni	177

Rozdział XXIII	
Stosowanie i obowiązywanie prawa	179
1. Zasięg obowiązywania norm prawnych	182
2. Luki w prawie	185
3. Sposoby usuwania luk z obowiązującego prawa	187
Rozdział XXIV	
Praworządność	189
Rozdział XXV	
Wielopłaszczyznowe badanie prawa	193
Rozdział XXVI	
Różne sposoby pojmowania prawa	197
1. Koncepcja praw naturalnych	197
2. Szkoła historyczna w prawie	198
3. Pozytywizm prawniczy	199
4. Doktryna solidaryzmu w prawie	200
5. Psychologizm w prawie	202
6. Normatywizm w prawie	203
7. Funkcjonalizm prawniczy	205
Wykaz wybranej literatury przedmiotu	207